

VARA KOMMUN

HANDLINGSPROGRAM

RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄSTRA
SKARABORG

Antaget av kommunfullmäktige 2006-05-29 § 40

***Handlingsprogram
Räddningstjänsten Västra Skaraborg***

Förebyggande mot olyckor och Räddningstjänst

***för
kommunerna***

Lidköping, Vara och Grästorp

Fastställt av kommunfullmäktige i Lidköping 2006-01-23

Fastställt av kommunfullmäktige i Vara 2006-05-29

Fastställt av kommunfullmäktige i Grästorp 2006-02-23

HANDLINGSPROGRAM FÖR SKYDD MOT OLYCKOR.....	3
INLEDNING	3
<i>Fokus på förebyggande</i>	3
<i>Tydligare ansvar för den enskilde</i>	4
DE NATIONELLA MÅLEN.....	4
RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄSTRA SKARABORGS UPPDRAG	4
AVGRÄNSNINGAR	5
KOMMUNERNAS RISKER.....	5
<i>Bränder</i>	6
<i>Infrastruktur</i>	7
<i>Riskfyllda beteende eller riskfyllda händelser</i>	7
<i>Skyddsvärda objekt</i>	7
<i>Större industrier och verksamheter</i>	7
Lidköping:	7
Vara:	8
Grästorp:.....	8
<i>Speciellt riskfyllda anläggningar som uppfyller kraven i 2 kap 4 § LSO och Lagen om storskalig kemikaliehantering (Seveso)</i>	8
<i>Insatsstatistik 2002-2004</i>	9
RÄDDNINGSTJÄNSTENS VISION, STRATEGIER OCH MÅL.....	10
<i>Vision</i>	10
<i>Strategier/Verksamhetsmål</i>	10
... förhindra olyckor samt vidta skadebegränsande åtgärder innan olyckan inträffar (punkt 1 och 2).....	11
... förbereda räddningsinsatser (punkt 3).....	13
... genomföra räddningsinsats (punkt 4).....	14
... åtgärder efter räddningsinsats (punkt 5).....	14
ORGANISATION	15
<i>Förvaltningsorganisation</i>	15
Funktionen Ledning och administration	16
Funktionen Förebyggande.....	16
Rengöring, brandskyddskontroll och egensotning	16
Funktionen Kontakter med allmänheten	16
Funktionen Operativ.....	16
Räddningsstyrkornas organisation	17
Kompetens.....	17
Förmåga.....	17
Räddningstjänst under höjd beredskap.....	20
VARNING OCH INFORMATION	20
HAMNAR OCH DERAS GRÄNSER I VATTNET	20
AVTAL	21

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Inledning

Det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs. Så skriver regeringen i propositionen "Reformerad räddningstjänstlagstiftning"¹. Den nya lagen om skydd mot olyckor² skall skapa en bättre förmåga i samhället att förebygga och hantera situationer som kan leda till räddningsinsatser. Enligt regeringen kommer lagen att förbättra möjligheterna för enskilda, kommuner och statliga myndigheter att minska antalet olyckor och konsekvenserna av dem.

För att färre skall dö, färre skall skadas och mindre förstöras måste antalet olyckor minimeras. Dessutom måste åtgärder vidtas så att konsekvensen av de olyckor som trots allt inträffar blir så små som möjligt.

Räddningstjänsten Västra Skaraborg är en gemensam organisation för kommunerna Lidköping, Vara och Grästorp. Verksamheten är organiserad under en gemensam nämnd som juridiskt tillhör Lidköpings kommun. Räddningstjänstens uppdrag från kommunerna regleras i räddningsnämndens reglemente. Den hänvisar för närvarande till räddningstjänstlagen, men är under omarbetning. Detta handlingsprogram utgår från den omarbetade uppdragsparagrafen som anger att räddningsnämnden utför kommunernas uppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor. Undantaget är då kommunen enligt lagens mening betraktas som ägare eller nyttjanderättshavare.

Lagen om skydd mot olyckor anger att alla kommuner skall anta ett handlingsprogram för den olycksförebyggande verksamheten samt ett handlingsprogram för räddningstjänst. Räddningstjänsten Västra Skaraborg har valt att redovisa dessa program i ett gemensamt dokument.

Handlingsprogrammet skall minst revideras vid varje ny mandatperiod.

Fokus på förebyggande

I lagen om skydd mot olyckor och i propositionen betonas betydelsen av en förebyggande verksamhet. Samtidigt är det enligt regeringen viktigt att minnas att det inte råder ett antingen eller förhållande mellan förebyggande och skadeavhjälpande arbete. Den kvalitet som idag finns på det skadeavhjälpande arbetet måste även den utvecklas om konsekvenserna av de olyckor som sker skall minimeras.³

¹ Prop. 2002/03:119, Reformerad räddningstjänstlagstiftning

² SFS 2003:778, Lag om skydd mot olyckor

³ Prop. 2002/03:119 s. 35

Tydligare ansvar för den enskilde

Den nya lagen framhåller att det är den enskilde, vare sig det är en fysisk eller juridisk person, som har det primära ansvaret för att skydda liv och egendom samt att inte orsaka olyckor. Först om en olycka inträffar eller överhängande fara råder för att en olycka skall inträffa och den enskilde själv eller med anlitande av någon annan inte kan klara av situationen, är det samhällets skyldighet att ingripa. Här har räddningstjänsten en given stödjande roll med rådgivning och information.

De nationella målen

I lagen om skydd mot olyckor anges det nationella målet. Målet anger inriktningen för det offentliga åtagande.

Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor.⁴

Inom ramen för det nationella målet skall även förutsättningarna för en ekologiskt hållbar utveckling beaktas. Med detta avses, förutom skyddet av miljön, en hållbar försörjning och en effektiv användning av resurser. Hänsynstagande till detta skall ske såväl i samband med det förebyggande arbetet som vid räddningsinsatsen och vid åtgärder efter insatsen. Exempel på sådant som bör beaktas i dessa sammanhang är val av släckmedel och omhändertagande av kontaminerat släckvatten.⁵

Vidare finns ett nationellt mål för räddningstjänstverksamheten.

Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Räddningstjänsten Västra Skaraborgs uppdrag

Kommunerna har ålagts sex uppdrag i lagen om skydd mot olyckor. Dessa uppgifter har kommunerna Lidköping, Vara och Grästorp givit Räddningstjänsten Västra Skaraborg i uppdrag att ansvara för.

1. Förebygga

Räddningstjänsten skall se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder, som kan leda till räddningsinsats.

2. Underlätta för den enskilde

Räddningstjänsten skall vidare underlätta för den enskilde att själv bidra till sin säkerhet genom rådgivning, information och utbildning.

3. Tillsyn

För att kontrollera lagens efterlevnad ska kommunen utöva tillsyn. Tillsynen ska vara

⁴ 1 kap. 1 §, SFS 2003:778, Lag om skydd mot olyckor

⁵ Prop. 2002/03:119 s. 44, Reformerad räddningstjänstlagstiftning

G:\KS\FÖRFATTNINGSSAMLING\PROGRAM\Räddningstjänsten - handlingsprogram.doc

behovsanpassad och riktas mot riskfyllda byggnader och anläggningar samt till anläggningar där många kan komma tillskada.

4. Räddningstjänst

Räddningstjänst är samhällets stöd till den enskilde vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att förhindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön.

5. Undersöka

Räddningstjänsten skall i skälig omfattning efter en räddningsinsats undersöka olyckan, dess orsak, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

6. Sotning och brandskyddskontroll

Räddningstjänsten ansvarar för att sotning och brandskyddskontroll blir utfört.

Avgränsningar

De förebyggande och avhjälpande åtgärder som redovisas i detta handlingsprogram gäller för de olyckor som kan leda till räddningsinsats. För att kommunerna skall ansvara för en räddningsinsats måste det vara motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.

Arbetet med att förhindra andra olyckor än de som kan leda till räddningsinsats bedrivs olika i de tre kommunerna och redovisas alltså inte i detta program.

Åtgärder vid extraordinära händelser redovisas i separata handlingsprogram för de tre kommunerna.

Detta program ersätter inget annat program i någon av kommunerna.

Kommunernas risker

Följande geografiska grundfakta finns om kommunerna (2004).

	Lidköping	Vara	Grästorp	Sammanlagt
<i>Yta</i>	689 km ²	700 km ²	226 km ²	1.615 km ²
<i>Invånare</i>	37.125	15.995	5.835	58.955
<i>Invånare per km²</i>	53	23	22	37
<i>Största tätort</i>	Lidköping, 24 885	Vara, 3 880	Grästorp, 3 000	

Kommunerna är belägna på västgötaslätten med jordbruksmark som dominerande markanvändning. Befolkningen är spridd i mindre tätorter i hela området. Enda större tätorten är Lidköping som utgör 70 % av invånarantalet i Lidköpings kommun. Övriga har ett spritt boende i små tätorter. Arbetspendling är ett stort inslag och sker då till större orter intill och inom kommunerna.

Området är rikt på kulturhistoriska platser och byggnader. Byggnader såsom Läckö slott samt många kyrkor från tiden då Sverige kristnades. Även herrgårdar och mindre byar finns som är historiskt intressanta och skyddsvärda.

Beträffande naturen så är Vänerns innanhav ett område som har känslig natur. Grästorp och Lidköping har kuststräckor mot Vänern där stora mängder gods transporteras till hamnar belägna vid sjön. Till sjön har också två större vattendrag sina utflöden i Vänern, Lidan och Nossan och dess biflöden. Utmed deras sträckning finns också raviner som kan ha sämre stabilitet.

Det finns också flera områden med djur och växter som är känsliga och skyddsvärda. Ett antal naturreservat och naturskyddsområden finns i kommunerna.

Turismen har en betydande verksamhet, dels för sommarboende men även kulturturism förekommer med Varas nya konserthus som en lysande stjärna.

Genom kommunerna går viktiga vägar så som E 20, Rv 44 och Rv 47 som förenar västkusten med övriga delar av Sverige och kanske främst Örebro- och Mälardalsområdet. Västra stambanan går cirka 500 meter i södra delen av Vara kommun. Järnvägsförbindelse finns dock mellan Herrljunga – Vara – Vänersborg samt mellan Vara - Lidköping - Mariestad. Dominerade verksamheten är personbefordran.

I hela området domineras företaget av småindustrier med ett antal större tillverkare. Större företag finns dels som lokala företag men även många som är representerade över hela Sverige och Världen. Många av företag har endast en produktionsenhet och en brand eller annan olycka kan vara förödande för företagets överlevnad.

Risker som kan leda till räddningsinsats.

Räddningstjänsten skall fortlöpande jobba med riskinventering och i möjligaste mån kunna göra en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidas.

Följande områden finns beskrivna i riskinventeringen:

Bränder

Många av industrierna i området kräver större insatser vid bränder på grund av stora brandceller och/eller hög brandbelastning. Endast ett fåtal företag har ett brandskydd som är högre än byggreglernas lägstanivå. Det rör sig då oftast av en sprinklerinstallation. De flesta hanterar också kemikalier som förvärrar scenariot vid olyckor.

I Lidköpings finns ett större sjukhus och i alla kommunerna finns ett antal större serviceboenden.

I Lidköpings tätort så finns ett antal äldre kvarter i trä. Bostäder i hela området är ofta äldre byggnationer som inte helt svarar upp mot dagens nybyggnadskrav. Det kan gälla bärighet vid brand, brister i brandavskiljningar eller anordningar för släckning av brand.

I delar av kommunerna förekommer stora sammanhängande skogar och områden som är svårframkomliga.

Alla dessa typer av bränder kan kräva större insatser under lång tid. Man kan förvänta sig långa inträngningsvägar, rök- eller kemdykning i riskfylld miljö. I vissa typer av objekt måste Räddningstjänsten planera för att hjälpa till med utrymning av t ex vårdtagare. En beredskap och planering för långvariga och resurskrävande insatser måste finnas.

Bränder producerar även farliga ämnen och en räddningsinsats skall hindra att dessa sprids.

Infrastruktur

Området genomkorsas av viktiga transportleder med hög belastning av både gods och personbefordran. Olyckor med många inblandade personer eller farligt gods kan förväntas. En stor del av lastbilstransporter från och till västkustens hamnar och industrier till övriga delar av Sverige går genom de tre kommunerna.

Vänerhamn AB hanterar stor mängder gods i Vänerns hamnar vilka transporteras med fartyg i den farled som går genom bland annat genom Ekens skärgård i norra delen av Lidköpings kommun. En olycka där kemikalier hamnar i vattnet är statlig räddningstjänst men blir kommunal räddningstjänst när kemikalierna hamnar på stränderna. Detta måste räddningstjänsten planera för att omhänderta.

Riskfyllda beteende eller riskfyllda händelser

Markförhållanden utmed, framför allt, Lidan gör att det finns risk för jordskred. Åtgärder har vidtagits för att inventera riskområden och minimera risken för ras utmed de områden som har funnits riskfyllda. Under vintern 2000-2001 steg vattennivån i Väneren beroende på extrema förhållanden. Numera finns en inventering av de områden som skulle bli påverkade vid högt vattenläge eller större mängder nederbörd. Utmed Väneren i Grästorp och upp mot Lidköping och runt Kålland och Kållandsö finns ett antal invallningsföretag. Vissa omfattar jordbruksmark och några, då främst på Kållandsö, omfattar så väl flera bostäder och vägar. Vissa delar kan bli helt avskärmade om fördämningar ger vika. Även ett antal dammar finns i vattendragen, både som aktivt används för kraftutvinning men även äldre nedlagda industrier.

Större utomhusarrangemang förekommer endast vid något eller några tillfällen per år. Övriga verksamheter kan vara lokal arrangemang såsom stads- eller matfestivaler och då oftast med lokala entreprenörer som ansvariga. Antalet besökare är oftast inte så stort.

Västergötland ligger i ett band med högre risk för jordbävningar. Skalven är dock inte så stora att det föranleder en räddningsinsats.

Skyddsvärda objekt

Olika boendeformer för äldre och funktionshindrade, skolor och andra byggnader med verksamheter för barn och ungdom, köpcentra, naturreservat samt naturvårdsområden, kulturhistoriskt skyddsvärda samt skyddsområden för vattentäkt mm. Dessa objekt utgör inte i sig större risker men måste beaktas vid en olycka. Spridning av kemikalier måste förhindras eller styras så att de så lite som möjligt påverkar skyddsvärda objekt.

För planering av alla typer av risker som kan leda till räddningsinsats krävs ett väl fungerande samarbetsforum med andra myndigheter och organisationer. Naturlig samarbetspartner är Sjukvården, Polisen och kommunernas miljökontor. För detta finns olika grupper inom Skaraborg med uppgift att underlätta och planera för räddningsinsatser.

Större industrier⁶ och verksamheter:

Lidköping:

Såtenäs Garnison F7, Rexam med två fabriker, Svenska Lantmännen, Fazer Bröd AB, Frebaco Kvarn AB, LVI Produkter AB, Akron maskiner AB, AB Bahco Metal Saws, AnaLycen Nordic AB, Lidköping Maskin Tools AB samt Origo transport AB.

⁶ Med större industri avses industri där det bedrivs en verksamhet som är sådan att risken för uppkomst av brand är stor eller att risken för allvarliga skador om brand skulle uppstå är stor.

Vara:

Asko Cylinda AB, Kvänum Kök AB, Vedum Kök AB, Svegon AB, Pharmadule Emtunga AB, Benders Takpanneindustri AB samt Alfred Andersson bolagen.

Grästorps:

Metso Screen Plates AB samt Gelia industrier AB.

Speciellt riskfyllda anläggningar som uppfyller kraven i 2 kap 4 § LSO⁷ och Lagen om storskalig kemikaliehantering (Seveso)

I området finns tre anläggningar som omfattas av Seveso-lagen i den lägre kravnivån och därmed 2 kap 4 § LSO samt tre stycken godkända flygplatser. Länsstyrelsen har fattat beslut (2004) enligt LSO för de tre företagen. Företagen lagrar bland annat brandfarlig vara, handelsgödsel och ammoniak. Två av företagen finns i Lidköping samt ett i Vara kommun.

⁷ SFS 2003:778, Lag om skydd mot olyckor
G:\KS\FÖRFATTNINGSSAMLING\PROGRAM\Räddningstjänsten - handlingsprogram.doc

Insatsstatistik 2002-2004

Under åren 2002 - 2004 fördelar sig insatsstatistiken enligt följande:

	2004	2003	2002
Brand i byggnad	56	70	79
Brand ej i byggnad	71	119	79
Automatalarm ej brand	207	174	152
Trafikolycka	121	110	110
Utsläpp farligt ämne	14	10	17
Drunkningstillbud	5	5	5
Akut sjukvårds larm	7	9	7
Statlig räddningstjänst	2	2	1
Övrigt	46	113	114
Totalt	529	612	564

De vanligaste orsakerna till att Räddningstjänsten Västra Skaraborg gör en räddningsinsats är:

- 1. Trafikolycka**
- 2. Bränder i det fria**
- 3. Bränder i byggnader**

Den vanligaste utryckningsorsaken är larm från en automatisk brandlarmsanläggning trots att brand inte uppstått. Detta är dock inte en räddningsinsats.

Räddningstjänstens vision, strategier och mål

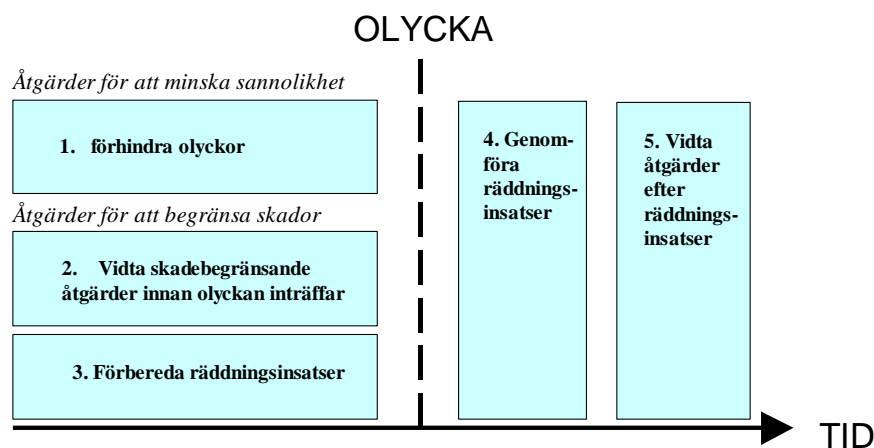
Räddningstjänsten arbetar med dialogbaserad styrning. Detta innebär att man anger en vision, strategier för sträva mot visionen, vilka framgångsfaktorer som räddningstjänsten måste vara duktig på samt indikatorer som man använder för att kontrollera att man är på rätt väg. Detta motsvarar i stort det som kallas verksamhetsmål, säkerhetsmål samt prestationsmål i propositionen.⁸ Räddningsnämndens styrkort är antaget av kommunfullmäktige i Lidköping.

Vision

Räddningstjänsten vision lyder,

Färre olyckor... mindre konsekvenser... bättre omhändertagande

Strategier/Verksamhetsmål

Bilden ovan beskriver räddningstjänstens strategier/verksamhetsmål i olika faser. Strategierna och målen skall utvärderas årligen.

⁸ Prop. 2002/03:119, Reformerad räddningstjänstlagstiftning
G:\KS\FÖRFATTNINGSSAMLING\PROGRAM\Räddningstjänsten - handlingsprogram.doc

... förhindra olyckor samt vidta skadebegränsande åtgärder innan olyckan inträffar (punkt 1 och 2)

Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
<ul style="list-style-type: none"> - Allmänheten skall ha en hög kunskap hur man skyddar sig mot olyckor och lagens krav på den enskilde. - Brandsäkerheten i bostäder skall öka under perioden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elever i årskurs 0 och 5 skall öka sina kunskaper om hur man bättre skall skydda sig mot brand och andra olyckor. - Information om brandskydd skall ges till alla fastighetsägare av flerbostadshus. - Boende i villor skall informeras om vikten av brandskydd i bostäder genom information i dagspress och informationsmöten i olika organisationer. - Minst 50 flerbostadshus skall få tillsynsbesök under ett verksamhetsår
<ul style="list-style-type: none"> - Antalet olyckor och skador till följd av bränder skall gå mot noll. Skador på liv, egendom och miljön på grund av olyckor som kan leda till räddningsinsats skall gå mot noll. - Kommuninvånare och verksamhetsutövare skall bättre kunna skydda sig och sin egendom samt miljön mot skador till följd av bränder och andra olyckor. - Hantering av brandfarlig vara skall vara så säker att olyckor inte förekommer. <p data-bbox="196 1966 272 1995">Forts.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 25 % av alla företag och verksamhetsutövare som skall lämna skriftlig redogörelse för brandskydd skall kontrolleras att de uppfyller kraven i lagen om skydd mot olyckor genom tillsynsbesök. - Tillsyn minst vart annat år på verksamheter som omfattas av 2 kap 4 §. - Tillsyn minst vart tredje år för de som hanterar brandfarlig vara, för vilket det krävs tillstånd. - Alla som skall lämna in skriftlig redogörelse för brandskydd skall få information om kraven i lagen om skydd mot olyckor och Räddningsverkets allmänna råd. Informationen skall nå alla inom en treårsperiod. - Alla företag och verksamheter som omfattas av 2 kap 4 § skall få ett tillsynsbesök vartannat år. <ul style="list-style-type: none"> - Anställda i kommunens verksamheter skall öka sin kunskap om

	<p>brandskydd genom att erbjudas uppdragsutbildning minst vart fjärde år.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Företagare och entreprenörer skall öka sin kunskap om brand och brandskydd genom uppdragsutbildning i grundläggande brandskydd och "Heta Arbeten". - Räddningstjänsten skall anordna temadagar. Exempel på detta är öppet hus, disco på brandstationen och medverkan vid uppvisningar. - För att minska andra olyckor än bränder skall räddningstjänsten samverka med andra myndigheter, organisationer och näringsliv.
<ul style="list-style-type: none"> - Utrymnings säkerheten i offentliga byggnader skall vara hög så att personer som vistas i vårdanläggningar, nöjeslokaler, affärer mm, inte skall skadas eller omkomma vid bränder eller andra olyckor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillsyn vartannat år på offentliga lokaler.
<ul style="list-style-type: none"> - Räddningstjänstens kunskap om farliga objekt skall öka under perioden 	<ul style="list-style-type: none"> - Alla räddningsinsatser skall utvärderas enligt LSO 3 kap 10 § av respektive räddningsledare. - Större insatser skall utredas av person med speciell utbildning.
<ul style="list-style-type: none"> - Antalet onödiga automatiska brandlarm skall minska under perioden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uppföljning skall göras av utryckningar förorsakade av automatlarm.
<ul style="list-style-type: none"> - Eldstäder och rökkanaler skall vara så underhållna och rengjorda att bränder och skador till följd av bränder inte förekommer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Räddningsnämnden skall fortlöpande se över fristerna för rengöring (sotning). - Rengöring och brandskyddskontroll skall ske enligt fastställda frister.
<ul style="list-style-type: none"> - Säkerheten vid eldning utomhus skall vara så anordnad att den inte leder till räddningsinsats eller onödiga larm. 	<ul style="list-style-type: none"> - Räddningsnämnden skall fastställa regler för eldning utomhus. Reglerna skall även beakta kraven i miljöbalken och vara samordnade med lokala hälsoskyddsföreskrifter

<ul style="list-style-type: none"> - Den operativa personalens kunskap i förebyggande brandkunskap skall öka för att kunna utföra bättre insatser samt kunna sprida information till allmänheten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Särskild riktad utbildning för den operativa personalen skall tas fram.
--	---

... förbereda räddningsinsatser (punkt 3)

Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
<ul style="list-style-type: none"> - Räddningstjänsten skall öka sina kunskaper om inträffade bränder och räddningsinsatser. - Samarbete skall ske med myndigheter, organisationer och näringsliv för att ta fram insatsplaner och standardrutiner. 	<ul style="list-style-type: none"> - Insatsplaner skall tas fram eller revideras för minst 50 objekt per år. Miljöaspekterna skall särskilt beaktas. - Insatsplaner skall finnas för alla anläggningar enligt LSO 2 kap 4 §. - Minst 15 standardrutiner för insats skall tas fram. Miljöaspekter skall särskilt beaktas i varje rutin.
<ul style="list-style-type: none"> - Omvärlden skall analyseras för att följa utvecklingen av fordon, materiel och metoder. 	<ul style="list-style-type: none"> - Räddningstjänsten skall ha ändamålsenliga fordon och materiel. Dessa skall underhållas för att fungera vid övning och insats.
<ul style="list-style-type: none"> - Personalen skall vara i fysisk och psykisk balans. 	<ul style="list-style-type: none"> - Den fysiska träningen skall vara varierad. - Handlingsplan för fysisk och psykisk hälsa skall finnas och revideras årligen. - All personal skall årligen ha ett utvecklingssamtal med närmaste chef.
<ul style="list-style-type: none"> - Utlarmningen via SOS Alarm skall vara ändamålsenlig. 	<ul style="list-style-type: none"> - Det skall alltid finnas aktuella larmplaner hos SOS Alarm. Dessa skall revideras årligen.
<ul style="list-style-type: none"> - Personalen skall vara tillräckligt utbildad och övad. 	<ul style="list-style-type: none"> - Det skall alltid finnas tillräckligt med kompetensutbildad personal, såsom befäl och brandmän. - Övningarna skall vara realistiska och spegla våra arbetsuppgifter samt bedrivs med skydds-, säkerhets- och miljömedvetande.

... genomföra räddningsinsats (punkt 4)

Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
<ul style="list-style-type: none"> - Räddningsinsatserna skall genomföras på ett så professionellt sätt som möjligt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Varje räddningsinsats skall utvärderas med avseende på genomförandet.
<ul style="list-style-type: none"> - Ledningen av räddningsinsatser skall präglas av bra befälsföring med ett tydligt ledarskap. 	<ul style="list-style-type: none"> - Det skall finnas tydliga rutiner för ledning av systemet. - Räddningsbefälen skall ha särskild utbildning och särskilda övningar i befälsföring.
<ul style="list-style-type: none"> - Räddningsinsatserna skall präglas av ett tydligt restvärdestänk och miljömedvetande. 	<ul style="list-style-type: none"> - Samtlig personal skall utbildas för att få ett miljömedvetande.
<ul style="list-style-type: none"> - Alla räddningsinsatser skall dokumenteras kontinuerligt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Räddningsinsatserna skall dokumenteras. Detta kan med fördel ske med hjälp av kamera och bandspelare.

... åtgärder efter räddningsinsats (punkt 5)

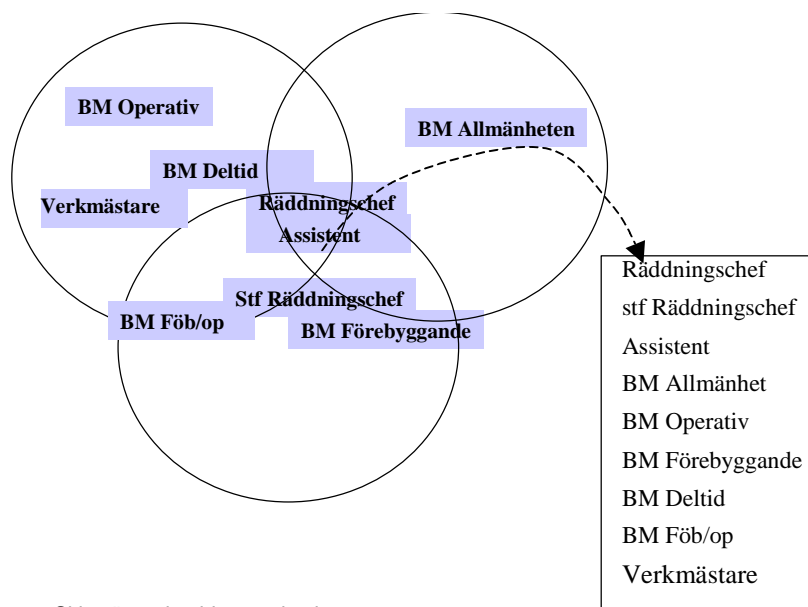
Framgångsfaktorer/Säkerhetsmål	Indikatorer/Prestationsmål
<ul style="list-style-type: none"> - Vid alla räddningsinsatser skall miljö och egendomsskador bli så små som möjlig. 	<ul style="list-style-type: none"> - Restvärderäddning skall påbörjas vid alla insatser.
<ul style="list-style-type: none"> - Genomförda insatser skall vara utvärderade och erfarenheter skall vara kända i organisationen 	<ul style="list-style-type: none"> - Alla räddningsinsatser skall dokumenteras i särskilt register. - Alla räddningsinsatser skall utvärderas enligt LSO 3 kap 10 § av räddningsledare. - Större insatser skall utredas av person med speciell kompetens. - All personal skall ha tillgång till skriftliga redovisningar av erfarenheter från räddningsinsatser. - Erfarenheter av betydelse skall föranleda ändringar i rutiner och materiel i hela organisationen.

<ul style="list-style-type: none"> - Ägare och berörda av räddningsinsats skall klart förstå sitt och räddningstjänstens ansvar i samband med och efter en räddningsinsats. 	<ul style="list-style-type: none"> - Räddningsledare skall informera ägare och innehavare om deras ansvar i samband med och efter en räddningsinsats. Informationen skall innehålla åtgärder som krävs för att: förhindra ny räddningsinsats, minska miljöpåverkan, skydda egendom mot stöld och behov av restvärde räddning. - Varje räddningsinsats skall skriftligt dokumenteras om avslutande och överlämnande.
--	---

Organisation

Förvaltningsorganisation

Dagtidsorganisationen beskrivs som tre cirklar där de olika delarna består av en operativ, en förebyggande och en funktion för kontakter med allmänheten. I mitten finns en del som benämns ledning och administration. Organisationen beskrivs med cirklar för att tydliggöra att delarna skall arbeta intimt tillsammans samt vara flexibel. Det vill säga att resurserna skall kunna sättas in där de för tillfället bäst behövs.

Funktionen Ledning och administration

Förvaltningsledningen utgörs av räddningschefen och en ledningsgrupp som består av räddningschefen, stf räddningschefen, BM (brandmästare) Operativ, BM Allmänheten och BM Deltid. Förvaltningsledningens uppgift är att leda verksamheten i enlighet med uppsatta mål samt vara det verkställande organet. Övriga arbetsuppgifter för ledningen är de traditionella med personal- och ekonomiadministration, budgetarbete, planering och uppföljning.

I ledning och administration ingår också assistenten som svarar för rutinmässiga arbetsuppgifter gällande ekonomi och personaladministration samt posthantering, diarieföring och receptionsfunktion.

Ledningsgruppen skall med beaktande av organisationens önskemål leda verksamheten mot de verksamhetsmål som nämnden fastställt.

Räddningschefen skall vara brandingenjör med påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer.

Funktionen Förebyggande

Förebyggande svarar för tillsyn inom ramen för myndighetsutövningen. Vidare svarar den för den övriga förebyggande verksamheten där räddningstjänsten utgör samrådsinstans, såsom mot byggnadsnämnder, polis m fl. Ansvarig för del förebyggande är stf räddningschefen. Inom del förebyggande ingår också två brandmästare med förebyggande utbildning.

Stf räddningschefen skall vara brandingenjör med påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer. Övriga skall minst ha utbildning motsvarande kurs B i tillsyn och olycksförebyggande.

Rengöring, brandskyddskontroll och egensotning

Sotningsverksamheten är organiserad i tre distrikt med tre olika entreprenörer. Räddningsnämnden fastställer frister och taxa för rengöring och taxa för brandskyddskontroll. Räddningstjänsten får medge att en fastighetsägare själv utför rengöringen av den egna anläggningen under förutsättning att det kan ske på ett betryggande sätt. Ansökningshandlingar finns framtagna.

De som utför rengöring skall vara utbildade skorstensfejare eller motsvarande. De som utför brandskyddskontrollen skall minst vara utbildade skorstensfejartekniker.

Funktionen Kontakter med allmänheten

Delen Allmänheten svarar för den externa kontakten mot allmänheten vad gäller information och utbildning. Delen svarar också för samordningen av projekt riktade mot allmänheten som syftar till att förebygga olyckor och att vidta skadeförebyggande åtgärder innan olyckan inträffat. Ansvarig för del Allmänheten är BM Allmänheten.

Avdelningschefen skall minst ha utbildning motsvarande kurs B i räddningsledning alternativt kurs B i tillsyn och olycksförebyggande.

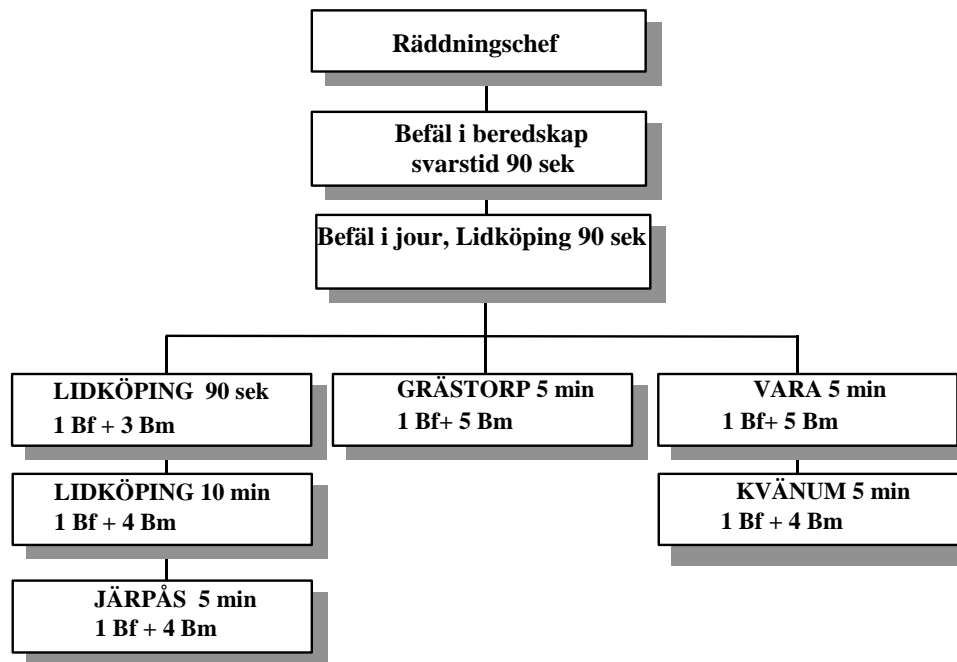
Funktionen Operativ

Operativ svarar för genomförandet av räddningsinsatser, planeringen av räddningstjänsten och dess materiella resurser, framtagande av insatsplaner, utbildning, schemaläggning och övning av

insatsstyrkorna. Ansvarig för del operativ är BM Operativ. Vidare ingår också BM Deltid med ansvar för att samordna deltidsstyrkorna. Avdelningen svarar också för drift och underhåll av räddningstjänstens fordon och materiel. Arbetet innebär samordning, planering och utförande av underhållsarbetet. Uppgifterna omfattar även materiel för höjd beredskap. Inom operativ inryms insatsstyrkorna och verkmästaren.

Avdelningschefen skall minst ha utbildning motsvarande kurs B i räddningsledning.

Räddningsstyrkornas organisation

Räddningstjänsten skall ha beredskap för att inom godtagbar tid kunna genomföra räddningsinsatser. Med godtagbar tid avses mindre än 10 minuter för tätorterna Lidköping, Järpås, Vara, Grästorp och Kvånum, mindre än 20 minuter i tätorterna Vinninga, Lovene, Filsbäck, Jung, Tråvad, Vedum, Arentorp, Stora Levene och Flakeberg. Övriga områden skall nå inom 30 minuter. Bilden ovan anger styrkornas placering, bemanning och anspänningstid.

Kompetens

Befäl i beredskap och befäl i jour skall minst vara utbildad i kurs B för räddningsledning eller motsvarande äldre utbildning.

Övriga befäl skall minst vara utbildade i kurs A för räddningsledare eller motsvarande äldre utbildning.

Brandmän skall minst ha utbildningen skydd mot olyckor eller utbildning för räddningsinsats eller motsvarande äldre utbildningar.

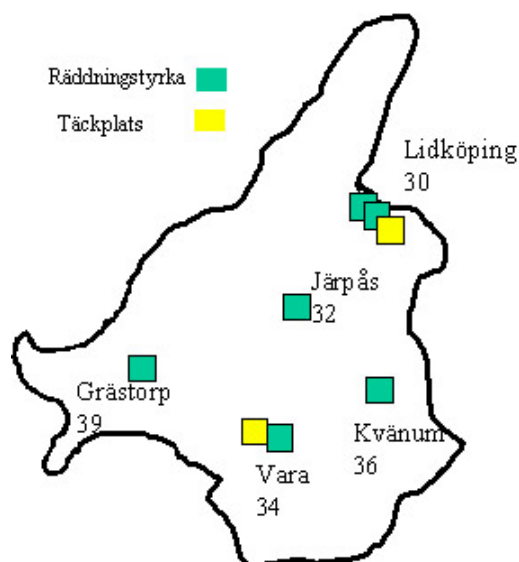
Förmåga

Stations nr: anspänningstid:	Stn 30 90sek	Stn 30 10 min	Stn 32 5 min	Stn 34 5 min	Stn 36 5 min	Stn 39 5 min
Bränder						
Livräddning och rökdykning i normalriskmiljö	S	S	S	S	S	S
Industribrand, Brand i hög riskmiljö	F	F	F	F	F	F
Räddningsinsats i publika lokaler/Utrymning av vårdanläggning	F	F	F	F	F	F
Räddningstjänst inom skärgård	S	F	-	-	-	-
Större brand i skog, mark och svårframkomlig terräng	S	S	S	S	S	S
Vätskebrand max 300 m ²	S	F	F	S	F	S
Vätskebrand över 300 m ²	A		A	A	A	A
Trafikolyckor, fastklämda och undsättning						
Losstagnation av fastklämda	S	S	S	S	S	S
Losstagnation av fastklämda i tunga konstruktioner	F	F	F	F	F	F
Flyghaveri	F	F	F	F	F	F
Järnvägsolycka	F	F	F	F	F	F
Ras i raviner	F	F	F	F	F	F
Ytlivräddning i vattendrag & sjö	S	S	F	S	S	S
Utsläpp av farliga ämnen						
Kemdykning	S	-	-	-	-	F
Sanering av personer och materiel	S	A	A	A	A	F
Statlig Räddningstjänst						
Hjälp vid sjöräddning och miljöräddning till sjö	S	-	-	-	-	-
Efterforskning av försvunna personer	A	A	A	A	A	A

Övrigt						
Räddningstjänst med radioaktiva ämnen	A	A	A	A	A	A
Ledning av större insatser och under lång tid	S/A	-	-	-	-	-
Utföra HLR och första hjälpen	S	S	S	S	S	S

- S = Styrkan kan självständigt utföra insatsen eller utgöra förstärkning till annan organisation.
 F = Styrkan kan utföra insatsen efter det att förstärkning görs med egna organisationens resurser.
 A = Avser att skaffa förmågan med hjälp av egna och andra organisationer eller myndigheters samverkan

Organisationen skall klara av minst fyra självständiga insatser samtidigt, med egna resurser under max 4 timmar dvs. S+S+S+S eller en större insats och en mindre insats, F+S. Under tiden som insatserna pågår så skall ytterligare beredskap finnas för att kunna påbörja ytterligare en insats i området. Tiden från larm till dess att insatsen kan påbörjas är dock betydligt längre i detta fall än normalt.

Bilden ovan beskriver räddningsstyrkornas placering i utgångsläget. Täckplatserna beskriver placeringen för minsta beredskap när andra styrkor är insatta i räddningsinsatser.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Kommunens skall kunna förstärka sin organisation för att klara de utökade risker som tillkommer under höjd beredskap. Grunden är den fredstida organisationen och dess ansvarsområden med det undantaget att i stort sett alla resurser används till skadeavhjälpande verksamhet. Under en återtagningsperiod inför ett hotande krigsläge skall räddningstjänstens organisation förstärkas med civilpliktiga och materiel för att klara följande uppgifter.

- Resurser för undsättning
- Resurser för sanering vid användning av kemiska stridsmedel.
- Rökning av oexploderad ammunition
- Räddningshundekipage
- Räddningsstab

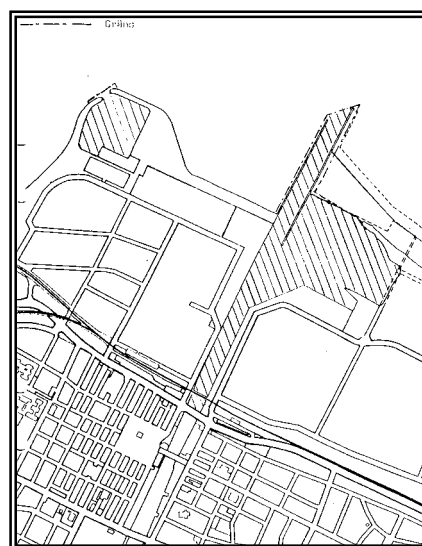
Tidigare planeringsunderlag som utarbetats i samråd med Länsstyrelsen gör att Lidköpings kommun skall vara dimensionerad för fem typskador samt Vara och Grästorp för en typskada var.

Varning och information

Signalen Viktigt meddelande (VM-signalen) kan ges inom Lidköpings tätort via fast monterade tyffonanläggningar. Inom övriga områden sker varningssignalering med hjälp av signaldon monterade på räddningstjänstens fordon. Signalen samordnas med information i Sveriges Radio, SVT och TV4.

Hamnar och deras gränser i vattnet

Ansvar för livräddning och miljöräddningstjänst i är statlig räddningstjänst. Detta ansvarar Sjöfartsverket respektive kustbevakningen för. Hamnområden däremot är kommunal räddningstjänst. Hamnarna som berörs i vårt område är Lidköpings samt Lidköpings småbåtshamn. Hamnområdena på bilden.

Vänern

hamn
redovisas

Avtal

Avtal om förstahandsinsats med närmaste räddningsstyrka. Avtalet syftar till att ge kommuninnevånare hjälp så snabbt som möjligt. Det vill säga närmaste station larmas.

Avtal om samverkan vid större insatser i Västra Götaland. Avtalet syftar till att förenkla larmning och styrketillväxt vid större olyckor.

Kemavtal Skaraborg. Avtalet syftar till att samordna kemresurser i Skaraborg så att slagkraftigare insats kan göras direkt och i ett längre perspektiv.

Avtal om basräddningstjänst på F 7 flygflottilj. Avtalet syftar till att Räddningstjänsten Västra Skaraborg försörjer flottiljen med brandpersonal för att klara basräddningstjänsten.

Avtal med SOS alarm om utalarmering av räddningsstyrkor.

Avtal med Larmtjänst AB om akut restvärderäddning. Avtalet syftar till att räddningstjänsten kan påbörjar restvärderäddning vid räddningsinsats.

Avtal med Norra Älvsborgs räddningstjänst om gränslös räddningstjänst.

Avtal med Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm om hjälp med räddningstjänst i trakten öster om Larv.

